

การศึกษาคตินิยมที่ปรากฏในเจรียงเบรินพื้นบ้านจังหวัดสุรินทร์

พระใส สุรบุญโญ(จำปาทอง)

สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงเจรียงพื้นบ้านในจังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาคตินิยมที่ปรากฏในบทเพลงเจรียงเบรินพื้นบ้านในเขตจังหวัดสุรินทร์ เพื่อศึกษาบทบาทและอิทธิพลของบทเพลงเจรียงเบรินพื้นบ้านที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่าเพลงพื้นบ้านเจรียงเบริน วิวัฒนาการมาจากการเล่น “กัณท์ตอบโก” ซึ่งมีการร้องโต้ตอบ มีดนตรีปี่อ้อประกอบ ต่อมาการเล่นชนิดนี้ ได้นำแคนเข้ามาเป่าประกอบทำนองเจรียงเบริน คล้ายๆกับหมอลำกลอน เรียกการเล่นชนิดนี้ว่า “เจรียงเบริน” การเล่นเจรียงเบรินมีองค์ประกอบต่างๆ คือ ผู้เล่นชาย ๑ หญิง ๑ ดนตรีที่ใช้ประกอบคือแคน ซึ่งเป่าลายแมงกูดมดดอกเป็นส่วนใหญ่ สถานที่แสดงไม่จำกัดสถานที่จะเป็นที่ไหนก็ได้ที่เหมาะสม การแต่งกายแต่งแบบพื้นบ้านโบราณ ต่อมามีการพัฒนาให้หญิงนุ่งกระโปรง ชายสวมกางเกงขายาว ทำรำจะมีท่ารำพื้นฐานคือ ท่ารำเดิน ท่ารำถอย ท่ารำเคียง ท่ารำเกี่ยว ท่ารำตีคันทู้ และท่าเตะขา วิธีการเล่น จะเริ่มจากการบูชาครู เกริ่นครู แนะนำตนเองมีการบอกกล่าวถึงความสำคัญของงานและเจ้าภาพ แล้วเริ่มเจรียงถามตอบ เจรียงเรื่อง สุดท้ายจะเจรียงอวยพร และเจรียงลา

คตินิยมที่ปรากฏในบทเพลงเจรียงเบรินมีอยู่ ๒ ลักษณะคือ คตินิยมด้านหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา และคตินิยมด้านจารีตประเพณีวัฒนธรรม คตินิยมด้านหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในบทเพลงเจรียงเบรินจะกล่าวถึงคำสอนในเรื่องคตินิยมด้านการเมืองการปกครอง นักปกครองที่ดีจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของปวงชนที่อยู่ใต้ปกครอง ทำให้ผู้อยู่ใต้ปกครองเคารพนับถือยำเกรงและเชื่อถือให้ได้ และที่สำคัญคือต้องมีหลักธรรมสำหรับการปกครองบ้านเมืองด้วย โดยเฉพาะหลักทศพิธราชธรรมซึ่งถือว่าเป็นหลักธรรมสำหรับนักปกครองที่ดี ด้านคตินิยมประเพณีพบว่า ประเพณีที่เกิดขึ้นในเมืองไทยส่วนใหญ่มาจากพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ชาวไทยมีความเชื่อความศรัทธาในสิ่งที่มองไม่เห็นเป็นอันดับแรกเมื่อบ้านเมืองเจริญมากขึ้น ประเพณีบางอย่างก็เสื่อมสลายหายไปตามกฎของไตรลักษณ์ ประเพณีไทยจึงมักมีหลักธรรมทาง

พระพุทธศาสนาเข้าไปสอดแทรกไว้เสมอเพื่อเป็นคติเตือนใจให้ประชาชนได้ยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตคตินิยมที่มีคุณค่าต่อประเพณีเช่น อุปสมบท โกนจุก, งานศพ เป็นต้น

Abstract

The Jareangbroen Folk Song was developed from the play of “KanTob Kai” which was sung in dialog, consisting of Kuopio musical composition. Then “Kaen” which was Thai traditional mouth organ was added in musical composition. This type of folk song was called “ChariangBrun”. There were many elements in ChariangBrun; consisting of one man and one woman, the musical instruments of Thai traditional mouth organ which mostly played in bumble bee style, being able to show at any suitable places, and dressing in ancient folk tune. Then it allowed woman to put skirts and man to pants. The Basic dances postures were walking dance, backward dance, side dance, flirting dance, fingers dance, and leg kicking dance. Its play began from teachers’ worshipping, introduction to teacher and the players, and informing importance of the fair and the host. Then the play went on by dialog, story, blessing, and farewell.

Morale appeared in Jareangbroen Folk Song was consisted of two aspects i.e. principles of Buddhist teaching and typical culture. The morale of Buddhist teaching concerned with good politics and governance i.e. the ten virtues or duties of ruler (Rajadhamma). The typical culture concerned with various ceremonies derived from Buddhist teachings such as ceremonies of ordination, hair shaving, and funeral, etc.

๑.บทนำ

เจรียง หรือ จำเรียง หมายถึง การขับร้องหรือการออกเสียงเป็นทำนองเสนาะโดยใช้กลอนสวดเป็นส่วนใหญ่ขับร้องเป็นเรื่องราวหรือเป็นนิทานชาดกส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวในทางพระพุทธศาสนา เป็นการบรรยายเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน^๑

การเจรียง ถ้าเจรียงประกอบปีก็จะเรียกว่า “เจรียงจรวง” ถ้าเจรียงประกอบเสียงซอเรียกว่า “เจรียงตรัว” ถ้าเจรียงมีเสียงกลองประกอบเรียกว่า “เจรียงกันตรึม” และถ้าเจรียงมีแคนเป็นเครื่องดนตรีประกอบเรียกว่า “เจรียงเบริน” ส่วนคำว่า “เบริน” เป็นชื่อการเจรียงโต้ตอบที่มีแคนเป็นดนตรีประกอบ ฉะนั้น คำว่า “เจรียงเบริน” จึงหมายถึงเพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมร เป็นการเล่นโต้ตอบกันระหว่างชายหญิงเป็นภาษาเขมร โดยใช้ทำนองหรือกลอนสวด และนำเรื่องราวจากคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนามาใช้เป็นเนื้อหาขับร้องเป็นนิทาน ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา การเกิด หรือการตาย

เจรียงเบริน เป็นเพลงพื้นบ้านของชาวสุรินทร์ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และยืนได้กระแสนของศิลปวัฒนธรรมตะวันตกได้อย่างเหนียวแน่น ถือว่าเป็นเพลงพื้นบ้านที่ชาวไทย

เขมรนิยมเล่นกันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน และเป็นการแสดงพื้นบ้านที่สำคัญของงานบุญประเพณีเกือบทุกอย่างของชาวไทยเขมร จะขาดเจรียงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นในตัวเมือง หรือในหมู่บ้าน ถ้ามีงานเทศกาลหรืองานบุญประเพณีชาวบ้านจะพากันหลังไหลไปฟังเจรียง โดยเฉพาะเจรียงเบริน แม่ทองพลอน ซึ่งมีคนไปฟังอย่างล้นหลามและมีรายได้มาก มีเงินเก็บจำนวนมากจนเป็นเหตุให้โจรปล้นบ้านหลายครั้ง นี่คือนิสัยอันดีอย่างที่ว่า คนไทยเขมรยังคงยอมรับศิลปวัฒนธรรมของตนเองอย่างเหนียวแน่น^๒

การยอมรับเจรียงเบรินของชาวไทยเขมรเขาจะยอมรับเฉพาะคนที่มีความรู้ มีปฏิภาณไหวพริบ รู้เรื่องราวทั้งทางโลกและทางธรรม สามารถเจรียงออกมาเป็นบทกลอนสัมผัสได้อย่างไพเราะ และโต้ตอบคู่ต่อสู้ได้ และยังสามารถขับร้องเป็นเรื่องราวหรือเป็นตำนานนิทานชาดก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวในทางพระพุทธศาสนา เป็นการบรรยายเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการขับมหาพากย์ของตะวันออกได้ด้วย เช่น รามเกียรติ เป็นต้น ซึ่งการเจรียงที่เล่นกันในท้องถิ่นสุรินทร์ จะขับขานวรรณคดีอย่างเดียวกับที่ในภาคกลางเรียกว่า เพลงเสภา

เรื่องราวที่เจรียงนำมาขับร้องนั้นต้องเป็นเรื่องราวที่สัมพันธ์กับงานที่ไปเล่นเช่น งาน

^๑เครือจิต ศรีบุญนาค. เจรียงเบริน : เพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมรสุรินทร์, (คณะสังคมศาสตร์ : สถาบันราชภัฏสุรินทร์, ๒๕๓๙), หน้า ๖๐.

^๒เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๐-๖๑.

ศพ ก็เจี๋ยงเกี่ยวกับ บาป-บุญ ความดี-ความชั่ว หรือเกี่ยวกับการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ถ้าไปเล่นงานแต่งงาน ก็เจี๋ยงกับชีวิตคู่ การครองชีวิตคู่ นอกจากนี้ยังมีงาน โจนจุก งานบวช ฯลฯ ในการเกี่ยวเจี๋ยงบางครั้งเรื่องเจี๋ยงถ้าเจ้าภาพหรือเจ้าของงานที่ติดต่อมาอยากจะฟังเรื่องอะไร ก็จะบอกให้นักเจี๋ยงเล่น ซึ่งในการเจี๋ยงแต่ละเรื่องนั้น นอกจากจะใช้ภาษาเขมรพื้นบ้านในการเจี๋ยงสัมผัสแล้วยังใช้ภาษาบาลีซึ่งมีแทรกอยู่ การเจี๋ยงจะใช้ภาษาสุภาพแฝงด้วยคติสอนใจ มีคำสุภาษิตมากมายนำมาสอดแทรกในการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้ฟังเกิดความคิด จินตนาการคล้อยตาม และมองเห็นเป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นว่าเป็นนักเจี๋ยงที่ได้มาตรฐานและชาวไทยเขมรยอมรับกัน^๓

โดยรูปแบบแล้ว การเล่นเจี๋ยงเบรินเหมือนกับการเล่นหมอลำกลอนคู่ของชาวไทยลาว และเหมือนเพลงโคราช หรือ เหมือนลำตัดของภาคกลาง คือ เป็นวรรณคดี มุขปาฐะหรือวรรณคดี ปากเปล่า จะมีการสัมผัสต่อเนื่องกัน และมีการใช้คำอุปมาอุปไมย หรือการใช้ความเปรียบ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ชัดเจน การเล่นเจี๋ยงแต่ละครั้งสิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ การไหว้ครู เพื่อระลึกถึงครูบาอาจารย์ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้มาคุ้มครอง หรือให้ชนะคู่ต่อสู้ให้คู่ต่อสู้จำบทกลอนไม่ได้ หรือโต้ตอบไม่ทัน

^๓สัมภาษณ์นายบุญคง นนทสอน, (ไทยรัฐ) นักเจี๋ยงท้องถิ่น, ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.

๒. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการดังนี้

- ๒.๑ เพื่อศึกษาความเป็นมาของบทเพลงเจี๋ยงพื้นบ้านในเขตจังหวัดสุรินทร์
- ๒.๒ เพื่อศึกษาคติธรรมที่ปรากฏในบทเพลงเจี๋ยงเบรินพื้นบ้านในเขตจังหวัดสุรินทร์
- ๒.๓ เพื่อศึกษาบทบาทและอิทธิพลของบทเพลงเจี๋ยงเบรินพื้นบ้านที่มีต่อชุมชนท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๑ การเก็บข้อมูลจากเอกสารและสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเจี๋ยงเบรินและบทเพลงเจี๋ยงเบรินจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- รวบรวมบทเพลงเจี๋ยงเบรินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคติธรรมจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาวรรณกรรมด้านเนื้อหาจากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- รวบรวมบทเพลงเจี๋ยงเบรินที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคติธรรมจากนักเจี๋ยงที่ศึกษาและจากผู้ที่เคยทำการวิจัยเพลงเจี๋ยงของนักเจี๋ยงคนอื่นๆ

- รวบรวมบทเพลงเจี๋ยงเบรินของเจี๋ยงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคติธรรมจากเทปบันทึกเสียงที่มีจำหน่ายทั่วไป

๓.๒ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์
ได้จากการสัมภาษณ์วิทยากรซึ่งเป็นนักเจรียง
เอกหรือนักเจรียงอาวุโสจำนวน ๘ คนโดย
เป็นนักเจรียงฝ่ายชาย ๕ คนนักเจรียงฝ่าย
หญิง ๓ คนคือจัดหญิง - ชาย ให้อยู่กลุ่ม
เดียวกัน

๔. ผลการวิจัย

การเล่นเจรียงเบริน เหมือนกับการ
เล่นหมอลำกลอนคู่ของชาวไทยลาว และ
เหมือนเพลงโคราช ของชาวไทยโคราช หรือ
เหมือนลำตัดของภาคกลาง คือ เป็นวรรณคดี
มุขปาฐะ หรือวรรณคดีปากเปล่า มีการสัมผัส
ต่อเนื่องกัน และมีการใช้คำอุปมาอุปไมย หรือ
การใช้ความเปรียบเทียบกับ เพื่อสร้างภาพพจน์ที่
ชัดเจน การเล่นเจรียงแต่ละครั้งสิ่งที่ขาดไม่ได้
คือ การไหว้ครู เพื่อระลึกถึงครูบาอาจารย์
และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้มาช่วยคุ้มครองหรือให้
ชนะคู่ต่อสู้ทำให้คู่ต่อสู้จำบทกลอนไม่ได้ หรือ
โต้ตอบไม่ทัน

การเล่นเจรียงเบริน มีบทร้องแบ่ง
ออกเป็น ๒ ลักษณะ คือบทร้องสั้นและบทร้อง
ยาว บทร้องสั้น คือบทร้องที่ร้องโต้ตอบกัน
ระหว่างชายหญิงในแต่ละครั้ง ซึ่งมีความยาว
ไม่เกิน ๖ บรรทัด แล้วเปลี่ยนให้อีกฝ่ายหนึ่งร้อง
โต้ตอบเพื่อแก่งลั่นกัน ส่วนบทร้องยาว จะ
เป็นบทร้องที่มีความยาวหลายบท ในการร้อง
โต้ตอบแต่ละครั้งไม่จำกัดความยาว ในการ
เจรียงเบรินจะมีโครงสร้างหลัก ซึ่งไปเล่น
ตามลำดับ ได้แก่ บทไหว้ครู บทเกริ่น บท
ทักทาย บทเดินเรื่อง บทอวยพร และบทลา

ในการเล่นเจรียงเบรินสมัยโบราณ ผู้เล่นเจรียงเบ
ริน ประกอบด้วยเจรียงฝ่ายชาย ๑ คน นัก
เจรียงฝ่ายหญิง ๑ คน และนักดนตรีหมอลำแคน
๑ คน ปัจจุบันมีผู้เล่นเป็นคณะ เช่นคณะไทย
รุ่ง คณะสายรุ่ง คณะสุพจน์ คณะกาดำ เป็น
ต้น ในการเล่นเจรียงเบรินสมัยก่อนมีการ
เจรียงประกอบกับซอ กลอง บางคณะก็มีปี่
ประกอบการเจรียง ต่อมามีการนำแคนเข้ามา
ประกอบการเจรียง และมีการโอ้เหมือนหมอลำ
การเจรียงที่มีเครื่องดนตรี แคน ประกอบ
เรียกว่า เจรียงเบริน และแคนที่ใช้เป็นแคน ๗
แคน ๘ หรือ แคน ๙ และไม่จำกัดสถานที่เล่น
แต่เป็นเวทียกพื้นสูง ๔ ต้น กว้างประมาณ ๔
เมตร ยาว ๔ เมตร มีหลังคาไม่มีมาก ยกพื้นปู
กระดานจากพื้นดินประมาณ ๒ เมตร หรือต่อ
เวทีจากบ้าน ออกมาเป็นสถานที่เล่น ปัจจุบัน
สถานที่อาจจะเป็นเวทีกลางแจ้ง หรือ
หอประชุมก็ได้ ในฤดูฝน ถ้าฝนตกอาจเล่นใน
บ้าน โดยไม่ต้องสร้างโรงมีสถานที่กว้าง
พอเหมาะกับผู้เล่นและผู้ชม สถานที่เล่น
เจรียงเบริน จะมีข้อห้ามคือ ไม่นิยมทำเวทีต่อ
จากยุงข้าวหรือฉางข้าว เพราะเชื่อว่าจะทำให้
เกิดอาถรรพณ์ต่อผู้แสดง และถือเป็นการลบหลู่
ดูหมิ่น โดยไม่ทำเสียงดัง กระโดดโลดเต้น ทำ
ความรำคาญและรบกวนแก่ญาติ ญาติซึ่ง
ดูแลและสิ่งสถิตอยู่ในยุงข้าว

เจรียงเบริน เล่นได้ทุกโอกาสไม่ว่าจะ
เป็นงานมงคล เช่น โกนจุก บวชนาค งาน
แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ งานบุญประเพณีต่างๆ
เช่น งานกฐิน ผ้าป่า ฉลองสมโภชต่างๆ
ตลอดจนงานเทศกาลประจำปี ฯลฯ และงาน

มงคล เช่น งานศพ งานทำบุญ ฉลองอัฐิ เป็นต้น และที่นิยมหากันไปเล่นมากในระยะหลังๆ คือ งานศพ การเล่นเจรียงเบริน จะเล่นได้ทั้งกลางวันและกลางคืน

ในการเล่นเจรียงเบริน แบบดั้งเดิม ฝ่ายชายและฝ่ายหญิง ร้องโต้ตอบกัน ในสมัยก่อน ต่อมาเล่นเป็นคณะ ซึ่งมากกว่า ๒ คน ขึ้นไป แต่ก็ยังร้องโต้ตอบกันเป็นคู่ๆ เหมือนเดิม ฉะนั้นการแต่งกายแต่ละฝ่ายมีลักษณะและวิวัฒนาการ ได้แก่ ฝ่ายหญิง ในสมัยก่อนจะนุ่งผ้าขึ้นพื้นบ้านมัดหมี่โฮล (จองโอล์) หรือมัดหมี่ลายต่างๆ (จองซิน) สวมเสื้อแขนกระบอก ต่อมาในปัจจุบันบางคณะนุ่งผ้าขึ้นพื้นบ้าน บางคณะก็สวมกระโปรงสั้นเข้ารูป ซึ่งเรียกว่า กระโปรงฟิต ในสมัยก่อนเสื้อทรงสุภาพหรือสวมเสื้อแขนกระบอก หรือแขนสั้นเข้ารูปอาจจะเป็นเสื้อลูกไม้มีระบาย และใส่เครื่องประดับ ตุ้มหูพวงระย้า(ตะเการันยูล) มีประจำใส่ข้อมือ(ประเก้อมจองไค) และสวมสังวาล (จาร) และฝ่ายชายจะนุ่งโจงสวมเสื้อเชิ้ตแขนยาวสีขาว มีผ้าสไบ (ผ้าขาวม้า) พาดบ่า ต่อมาเปลี่ยนเป็นนุ่งกางเกงขายาว สวมเสื้อเชิ้ต แขนยาวพับแขนขึ้นมาประมาณ ๒-๓ พับมัดผ้าขหนูผืนเล็กๆ พาดไว้ที่ต้นคอ เพื่อใช้เป็นผ้าเช็ดหน้า หรือซับเหงื่อ ไม่สวมรองเท้า

ท่ารำในการเล่นเจรียงเบรินหลังจากการร้อง หรือโอ้จะมีการฟ้อนยี่ดยุบตัวและม้วนมือจีบวงตามจังหวะเสียงแคน คล้ายกับหมอลำคู่ของอีสานเหนือ ท่าฟ้อนจะฟ้อน

ในช่วงดนตรีรับและในช่วงที่ร้องเป็นบางครั้ง สลับกันไป ในการฟ้อนไม่มีรูปแบบตายตัวจะยี่ดยุบตัวพร้อมกับย่อเข้าไปตามจังหวะ และฟ้อนไปด้วยตามจังหวะลีลาของเสียงแคน ท่าฟ้อนมีทั้งช้าและเร็ว เป็นลักษณะของการฟ้อนเกี่ยวระหว่างฝ่ายชายและฝ่ายหญิง เมื่อเจรียงถึงบทเร้าใจ หรืออยากหยอกเย้าคู่เจรียงก็จะใช้มือตีดนิ้วเพื่อให้เกิดเสียงดังเป็นจังหวะ เพิ่มรสชาติให้สนุกสนานยิ่งขึ้น ได้แก่ ท่ารำเดิน ท่ารำถอย ท่ารำเคียง ท่ารำเกี้ยว ท่ารำตีดนิ้ว และท่ารำเตะขา ตามท่วงทำนองเสียงแคน

การเล่นเจรียงเบรินจะต้องมีพิธีไหว้ครูก่อนการแสดงทุกครั้ง ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในพิธีไหว้ครู หรือเครื่องบูชาครูเจรียงเบริน แต่ละคณะแต่ละครูอาจจะแตกต่างกันบ้างฝ่ายเจ้าภาพจัดงานหรือว่าจ้างจะต้องเตรียมหาไว้ให้ซึ่งประกอบด้วย กรวยดอกไม้ ๕กรวย รูป ๕ตอก เทียน ๑คู่ หมากพลู ๕คู่ เหล้าขาว ๑ขวด ผ้าขาวยาว ๕ศอก ๑ผืน เงิน ๒๒บาท

วิธีการถ่ายทอดเพลงพื้นบ้าน : เจรียงเบริน จังหวัดสุรินทร์ ในสมัยโบราณภูมิปัญญาท้องถิ่นจะได้รับความรู้สืบทอดจากบิดามารดา ญาติพี่น้อง ซึ่งเป็นเจรียง หรือบิดามารดา พาลูกไปฝากเป็นลูกศิษย์อยู่ที่บ้านครู ในช่วงค่าครูจะสอนให้ลูกศิษย์เรียนรู้แบบตัวต่อตัวโดยอ่านให้ฟัง ให้ฝึกจำตามคำพูดของครู ฝึกท่อง และให้ศึกษาเทคนิคการร้องเล่นกันในงานงานศพหรืองานประเพณีต่างๆ และให้ลูกศิษย์จำสำนวนหรือสุภาษิตที่ดีเพื่อนำไปตอบทเจรียง สำหรับการรำหรือการเข้าดนตรี ก็ฝึก

จำด้วยตนเองจากการแสดงจริงบนเวที ครูจะเป็นผู้คอยแนะนำเพิ่มเติมต่อมาจึงมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการเจียรงให้แก่ลูกศิษย์ ผู้สนใจและครูผู้สอนในสถานศึกษา ซึ่งการถ่ายทอดความรู้เรื่องเจียรงเบริน มีหลายรูปแบบทั้งทางตรง คือการศึกษาในระบบ โดยปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรหรือครูผู้สอนในโรงเรียน และทางอ้อม คือ การศึกษาตามอัธยาศัยให้กับบุคคลทั่วไปและผู้สนใจ

๕. ข้อเสนอแนะ

เจียรงเบรินเป็นเพลงพื้นบ้านของชาวอีสานใต้ที่ใช้ภาษาเขมรขบร่อง ขบกล่อมเป็นเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างไพเราะจับใจและยังคงรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้ได้เป็นอย่างดีสามารถยืนได้กระแสศิลปวัฒนธรรมตะวันตกได้อย่างเหนียวแน่น “ถือเป็นเพลงพื้นบ้านที่ชาวไทยเขมรนิยมเล่นกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ

จนถึงปัจจุบัน และเป็นการแสดงพื้นบ้านที่สำคัญของงานบุญประเพณีเกือบทุกอย่างของชาวไทยเขมรซึ่งจะขาดเจียรงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นในตัวเมืองหรือในหมู่บ้าน ถ้ามีเทศกาลหรืองานบุญประเพณี ชาวบ้านจะพากันหลังไหลไปฟังเจียรงอย่างล้นหลาม”

ดังนั้น บทเพลงเจียรงเบรินพื้นบ้านจึงเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมพื้นบ้านของชนชาวเขมรอีสานใต้ ในฐานะเป็นอนุชนของชาวเขมรอีสานใต้ ถือว่าเป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญที่จะต้องศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความรู้และเข้าใจที่ชัดเจนถูกต้อง และนำออกเผยแพร่อนุรักษ์ให้เป็นที่รู้จักและเกิดประโยชน์ต่อสังคมท้องถิ่นต่อไป ที่สำคัญคือการศึกษาเรื่องวัฒนธรรมของตนเองให้ถ่องแท้ นั้น ถือเป็นการธำรงรักษาซึ่งมรดกอันล้ำค่าทางสติปัญญาของท้องถิ่นให้คงอยู่ยาวนานได้

บรรณานุกรม

เครือจิต ศรีบุญนาค. เจียรงเบริน : เพลงพื้นบ้านของชาวไทยเขมรสุรินทร์. คณะสังคมศาสตร์ :

สถาบันราชภัฏ สุรินทร์, ๒๕๓๙), หน้า ๖๐.

สัมภาษณ์นายบุญคง นนทสอน. (ไทยรัฐ) นักเจียรงท้องถิ่น. ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖.